

فراز و نشیب توسعه خوشه‌ای

صنعت نساجی در یزد

دکتر محمد ابویی اردکان

(دانشیار دانشکده مدیریت دانشگاه تهران)

مهدیه معتمدی

(دانشجوی دکتری مدیریت دولتی دانشگاه علامه طباطبائی)

علی زرینه

(کارشناس ارشد مالی و سرمایه‌گذاری)

ابویی اردکان، محمد، ۱۳۵۰، فراز و نشیب توسعه خوشه‌ای صنعت نساجی در یزد /
محمد ابویی اردکان، مهدیه معتمدی، علی ززینه، تهران، کویر، ۱۳۹۷.

ISBN: 978-964-214-181-4

۲۳۴ ص. مصور. جدول، نمودار.

فیپا. کتابنامه.

نساجی. ایران. یزد. نساجی. ایران. یزد (تاریخ). خوشه‌های صنعتی. توسعه صنعتی. ایران. یزد
(استان). معتمدی، مهدیه، ۱۳۵۱.. ززینه، علی، ۱۳۶۸..

۶۷۷/۰۰۹۵۵۹۲

۲ الف / ۱۴۰۷ TS

شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۹۳۱۸۴

www.ketab.ir

انتشارات

فراز و نشیب توسعه خوشه‌ای صنعت نساجی در یزد

دکتر محمد ابویی اردکان، دکتر مهدیه معتمدی علی رینه

• طراح جلد: موسی ربیانی خوراسگانی • امور فنی و صفحه‌آرایی: انتشارات کبیر، نسیم قدرتی

• چاپ و صحافی: غزال • شمارگان: ۱۵۰ • چاپ اول: ۹۷

• شابک: 4-181-214-964-978 ISBN • قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

Email: kavirbook@gmail.com

• نشانی: تهران، کریم خان زند، ابتدای قائم مقام فراهانی، کوی یکم، شماره ۲۰، ساختمان کویر

• کد پستی: ۱۵۸۵۹۱۴۹۱۳ • تلفن: ۸۸۳۰۱۹۹۲ و ۹-۸۸۳۴۲۶۹۸ • نمایر: ۸۸۳۴۲۶۹۷

• تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً و جزئاً،

به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی)

بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

فهرست مطالب

فصل اول: توسعه خوشه‌ای در صنعت نساجی؛ نگاهی نو به مسئله‌ای قدیمی	۹
۱-۱. مقدمه	۹
۲-۱. منشأ بحث	۹
۳-۱. رهیافت توسعه خوشه‌ای در صنعت نساجی و پرسش‌های اساسی پیش رو	۱۱
۴-۱. ساختار کتاب	۱۳
فصل دوم: چالش‌های قابلیت‌پذیری؛ مقدمه‌ای بر رویکرد توسعه خوشه‌ای	۱۵
۱-۲. مقدمه	۱۵
۲-۲. نقش صنایع کوچک در توسعه و محدودیت‌های انکارناپذیر آنها	۱۶
۳-۲. رقابت جهانی و همکاری محلی با گسترش بازار	۱۸
۱-۳-۲. خاستگاه‌های رهیافت مبتنی بر خوشه / شبکه	۲۰
۲-۳-۲. بالندگی و موفقیت خوشه‌های صنعتی در مسیر رشد	۲۳
۳-۳-۲. اقتصاد مبتنی بر خوشه و اهمیت آن برای سیاست‌گذاران	۲۵
۴-۲. اصول ترویج خوشه‌ها و شبکه‌های متشکل از شرکت‌های کوچک	۲۸
۵-۲. توجه ویژه به رویکرد توسعه خوشه‌ای در ایران	۳۱
۶-۲. پروژه توسعه خوشه نساجی یزد	۳۴
فصل سوم: الگوهای موفق توسعه درون‌زا؛ درس‌هایی از تجارب سیاست‌گذاری در خوشه‌های صنعتی	۳۷
۱-۳. مقدمه	۳۷
۲-۳. خوشه‌های نساجی چین	۴۱
۳-۳. خوشه‌های نساجی هند	۵۶
۴-۳. خوشه‌های نساجی ترکیه	۷۳

فصل چهارم: مروری بر عوامل پیشران و بازدارنده توسعه خوشه‌های صنعتی	۸۷
۱-۴. مقدمه	۸۷
۲-۴. پویایی‌شناسی خوشه‌های صنعتی در نظریه و عمل	۸۸
۱-۲-۴. مهم‌ترین یافته‌های مطالعات پیشین در بررسی رشد و توسعه خوشه‌های صنعتی	۸۹
۲-۲-۴. تلخیص و تحلیل عوامل پیش‌برنده و بازدارنده توسعه خوشه‌ای	۱۰۸
فصل پنجم: مطالعه موردی نساجی در یزد؛ خوشه‌ای قدیمی مواجه با رقابت نوین	۱۱۳
۱-۵. مقدمه	۱۱۳
۲-۵. صنعت نساجی یزد، موفقیت‌های گذشته و چالش‌های پیش رو	۱۱۴
۱-۲-۵. نساجی یزد در آینه تاریخ	۱۱۵
۲-۲-۵. نساجی یزد در دوره معاصر	۱۱۹
۳-۲-۵. نمایی از وضعیت فعلی صنعت نساجی در یزد	۱۲۱
۳-۵. روش‌شناسی پژوهش	۱۲۴
۱-۳-۵. آماده‌سازی طرح تحقیق	۱۲۴
۲-۳-۵. ورود به میدان پژوهش	۱۲۷
۱-۲-۳-۵. جمع‌آوری داده‌ها	۱۲۷
فصل ششم: تشریح یافته‌های پژوهش در قالب مدل مفهومی	۱۲۷
۱-۶. مقدمه	۱۲۷
۲-۶. یافته‌های تحقیق	۱۲۷
۱-۲-۶. عوامل درونی تولید	۱۳۹
۲-۲-۶. وضعیت تقاضای داخلی	۱۵۲
۳-۲-۶. صنایع مرتبط و حمایت‌کننده	۱۵۵
۴-۲-۶. استراتژی، ساختار و رقابت	۱۶۴
۵-۲-۶. دولت	۱۷۶
فصل هفتم: تحلیل یافته‌های پژوهش و آموخته‌های حاصل از آن	۱۸۷

۱۸۷	۱-۷. مقدمه
۱۸۸	۲-۷. خلاصه یافته‌های مطالعه موردی
۱۹۵	۳-۷. تحلیل نتایج اهمیت عوامل شناسایی شده نهایی
۲۰۰	۴-۷. نتیجه‌گیری و تعمیم‌پذیری مطالعه موردی
۲۰۱	۵-۷. محدودیت‌ها و پیشنهادها
۲۰۱	۱-۵-۷. محدودیت‌ها و چالش‌های متعدد پژوهش
۲۰۳	۲-۵-۷. پیشنهادهایی چند در خصوص پژوهش بیشتر و سیاست‌گذاری
۲۰۷	کتابنامه
۲۱۳	پیوست‌ها
۲۱۵	ضمیمه شماره ۱: نقشه خوشه نساجی یزد (حرکت شهرک‌های صنعتی، ۱۳۸۶)
۲۱۶	ضمیمه شماره ۲: نمونه گزارش عملکرد پیوند توسعه خوشه (امین و همکاران، ۱۳۸۹)
۲۱۸	ضمیمه شماره ۳: تور صنعت بازدید از شهرک نساجی صنعتی هندوستان
۲۱۹	ضمیمه شماره ۴: دعوتنامه و معرفی جلسه مصاحبه مرکز بر گروه
۲۱۹	ضمیمه شماره ۵: پرسشنامه بررسی اهمیت عوامل بازدارنده و پیش‌ران در مسیر رشد و توسعه خوشه نساجی یزد
۲۲۴	ضمیمه شماره ۶: نتایج بررسی اهمیت عوامل بازدارنده و پیش‌ران در مسیر رشد و توسعه خوشه نساجی یزد
۲۳۰	ضمیمه شماره ۷: تشریح گام‌های نگاشت شناختی فازی